

**Notitie : Quicksan flora en fauna
Dorpsstraat te Bruchem Gemeente
Zaltbommel**

Datum : 13 juni 2017
Opdrachtgever :
Projectnummer : 211x08150
Opgesteld door : Ineke Kroes

Inleiding

Het voornemen bestaat om op de hoek Dorpsstraat-Molenstraat in Bruchem (gemeente Zaltbommel) een aantal grondgebonden woningen te realiseren. In het kader van deze ontwikkeling is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (de voormalige EHS) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) zijn ruimtelijk vastgelegd in de omgevingsverordening Gelderland. Het Gelders Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het Gelders Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal

vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Stappenplan soortenbescherming

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 6 juni 2017 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten

---

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een vooronderzoek Wet natuurbescherming) uit het Vleermuisprotocol versie 13 maart 2017. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de inmiddels aan de Wet natuurbescherming aangepaste quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Onderstaand wordt achtereenvolgens ingegaan op de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie van het plangebied.

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelokaliseerd aan de noordwestzijde van de kern Bruchem. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 144.227, Y= 422.297. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto plangebied en omgeving, met het plangebied rood omlijnd. (Bron Google maps). De bebouwing binnen het plangebied is inmiddels verdwenen.

Figuur 2: Topografische kaart plangebied en omgeving

Huidige situatie

Het plangebied is gelokaliseerd in het noordwesten van de kern Bruchem. Het gaat om een locatie waar voorheen een woonhuis, annex winkelpand gevestigd was, wat inmiddels gesloopt is. Momenteel is het een braakliggend terrein met wat ruigtekruiden er omheen. Ten noorden en ten westen van het plangebied ligt kleinschalig agrarisch gebied met voornamelijk weidegrond. Ten zuiden en oosten ligt woonbebouwing, behorende tot de dorpskern van Bruchem. Het plangebied is onderdeel van de lintbebouwing van de Molenstraat en de Dorpsstraat. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 6) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Fig 3. Overzicht van het plangebied. Foto richting het doosten.

Fig. 4. Overzicht plangebied. Foto richting het zuidoosten.

Fig. 5. Overzicht van het plangebied, genomen vanaf de Krangstraat, richting het zuidoosten.

Fig. 6. Impressie van de omgeving van het plangebied aan de noordkant. Foto genomen richting het noordoosten.

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft het realiseren van een aantal grondgebonden woningen. Hiervoor zal de gras- en kruidenvegetatie in het achterste deel van het plangebied verdwijnen. Om de planontwikkeling mogelijk maken dient een deel van het plangebied bouwrijp te worden gemaakt en er zal grondverzet worden gepleegd.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Rijntakken ligt op ongeveer 4,1 kilometer afstand. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling, zijn significante effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Wet natuurbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Door de ontwikkelingen worden er geen wezenlijke kenmerken en waarden aangetast van de provinciale groenstructuur. De planvorming heeft verder geen invloed op planologische beschermde gebieden.

Toetsing soortbescherming

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde soorten planten aangetroffen in het plangebied. Er zijn in de omgeving van het plangebied vanuit de Wet natuurbescherming geen beschermde vaatplanten bekend. Het braakliggende terrein, zoals het plangebied er nu bij ligt biedt evenmin geschikte standplaatsen voor beschermde vaatplanten. Het voorkomen van beschermde vaatplanten wordt in zijn geheel op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals verschillende muizensoorten, (Wnb-andere soorten), waarvoor een provinciale vrijstelling provincie Gelderland geldt. Uit de omgeving is de zwaarder beschermde bever (Wnb-hrl) uit de directe omgeving bekend. Het plangebied, bestaand uit een voormalige winkel en nu

braakliggend terrein, waar geen bomen of andere houtige beplanting op staat en waarbij de bebouwing geheel gesloopt is, biedt in zijn geheel geen habitat voor de bever. Het voorkomen van strenger beschermde grondgebonden zoogdieren is binnen dit plangebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Enkele algemeen beschermde grondgebonden soorten met provinciale vrijstelling kunnen binnen het plangebied voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Er staan geen gebouwen op het plangebied en er is geen opgaande houtige begroeiing. Er is geen water binnen het plangebied. Het plangebied biedt geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is binnen het plangebied zelf geen lijnbeplanting, er zijn om die reden geen vliegroutes binnen het plangebied. Negatieve effecten voor vleermuizen worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels waargenomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen van broedvogels. Er is geen bebouwing en er is binnen het plangebied ook geen houtige beplanting waarin vogels kunnen nestelen. In de nabije omgeving zijn waarnemingen bekend van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals gierzwaluw, huismus en enkele roofvogels, zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil etc. Er zijn geen bomen met grote takkennesten. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van roofvogels aanwezig. Gezien het ontbreken van gebouwen waar eventuele gebouwbewonende vogels zoals huismus of gierzwaluw zouden kunnen nestelen, is het voorkomen van vogels met jaarrond beschermde nesten uitgesloten. Het braakliggend terrein met het kale zand en de geringe gras- en kruidenvegetatie is slechts in zeer beperkte mate geschikt als foerageergebied voor roofvogels. Er verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten.

Effectenbeoordeling

Gezien het ontbreken van vaste rust- of verblijfplaatsen en het ontbreken van essentieel foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zijn negatieve effecten voor deze groep vogels uitgesloten.

In de aangrenzende tuinen van het plangebied en in de coniferenrij, biedt de houtige beplanting geschikte nestlocaties voor broedvogels. Met de planontwikkeling kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

|

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Negatieve effecten op vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën zijn hiermee op voorhand uitgesloten. Er zijn geen sporen van amfibieën of reptielen aangetroffen binnen het plangebied. Uit het plangebied en/of omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen of reptielen. Wel is de kamsalamander uit de directe omgeving bekend.

Effectenbeoordeling

Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor zwaardere beschermde vissen of reptielen. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn redelijkerwijze uit te sluiten. De randen van het plangebied zouden in principe dienst kunnen doen als landhabitat voor de uit de omgeving bekende kamsalamander. Het landhabitat waar de kamsalamander wordt aangetroffen, is vaak kleinschalig landschap, bestaand uit struikgewas, struweel, ruig grasland en/of bosrijk gebied. Het huidige, braakliggend plangebied voldoet niet aan dit habitat, om die reden is de aanwezigheid van de kamsalamander redelijkerwijze uitgesloten. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (Wnb-andere soorten, vrijstelling provincie Gelderland).

In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusies gebiedsbescherming

- Gezien de afstand tot en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op omringende Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. In de verdere planvorming hoeft hier dan ook geen rekening mee gehouden te worden
- Het plangebied ligt geheel buiten het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Door de ontwikkelingen worden er geen wezenlijke kenmerken en waarden aangetast van de provinciale groenstructuur. De planvorming heeft verder geen invloed op planologische beschermde gebieden

Conclusies soortbescherming

- Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoort zoals verschillende muizensoorten, en algemeen beschermde amfibieën zoals gewone pad en middelste groene kikker (Wnb-andere soorten met vrijstelling provincie Gelderland). Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Aan de randen van het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de bomen en houtige beplanting. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen en houtige beplanting kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn,

mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

- Binnen het plangebied zijn geen zwaardere beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.